

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла
Драгоманова
Педагогічний факультет
Кафедра початкової освіти та інноваційної педагогіки

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
«ОСНОВИ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ»

освітньо-професійної програми Початкова освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня бакалавр
Шифр дисципліни за навчальним планом: **ВВ2.9**

III курс, 7-й семестр

I. Опис дисципліни

Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Кількість кредитів - 6		Методи навчання: 1. За джерелом передачі інформації: <i>словесні, наочні, практичні.</i> 2. За рівнем пізнавальної активності: <i>репродуктивні, пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі.</i> 3. За логікою розгортання змісту: <i>індуктивні, дедуктивні, традуктивні.</i> 4. Інноваційні: <i>проектні, інтерактивні, методи дистанційного навчання.</i>
Загальна кількість годин - 180		
<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Лекції:		
30	10	
Практичні заняття:		
36	14	
Лабораторні заняття:		
-	-	
Самостійна робота:		
114	156	
Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
1/3	1/6	
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 6 - самостійна робота: 8		Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи
Мова навчання - українська		

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес інтеграції змісту початкової освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: даний освітній компонент враховує попередню підготовку студентів із фахових дисциплін: педагогіка та усі методики початкового навчання; забезпечує базу для наступного поглиблення знань, умінь та навичок у ході педагогічних практик.

Мета і завдання навчальної дисципліни полягають у підготовці майбутніх учителів до реалізації інтегративного підходу у освітньому процесі початкової школи згідно Концепції «Нова українська школа» та Державного стандарту загальної початкової освіти; ознайомленні з основними типами, видами, підходами інтегрованого навчання; формування умінь проектувати та проводити інтегровані заняття, тематичні дні/тижні, формувати в учнів наскрізні навички, використовувати ефективні.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№	Результати навчання	Компетентності
1	ПР-06 Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.	СК-3 Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.
2	ПР-07 Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.	СК-6 Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.
3	ПР-12 Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.	СК-7 Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 години.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль 1. Мета та завдання інтеграції в освіті											
1	Тема 1.1. Сутність інтеграції в освіті. Історія її виникнення й розвитку	8	4	4	-	15	4	2	2	-	30
2	Тема 1.2. Різні підходи та види інтеграції в освіті. Опорний конспект як ефективний засіб інтегрованого навчання	10	6	4	-	20	4	2	2	-	30
Змістовий модуль 2. Тематичний та діяльнісний підходи до інтегрованого навчання в початковій школі											
3	Тема 2.1. Тематичне навчання – інтеграція змісту початкової освіти	28	10	18	-	39	12	4	8	-	36
4	Тема 2.2. Діяльнісний підхід до інтеграції навчання. Формування наскрізних умінь учнів у процесі інтегрованого	12	6	6	-	25	4	2	2	-	30

	навчання										
5	Тема 2.3. Сучасний зарубіжний досвід впровадження інтегрованого навчання	8	4	4	-	15	-	-	-	-	30
Разом: 180 год.		66	30	36	-	114	24	10	14	-	156

IV. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Змістовий модуль 1. Мета та завдання інтеграції в освіті

Тема 1.1. Сутність інтеграції в освіті. Історія її виникнення й розвитку

1. Поняття «інтеграція», «інтегроване навчання», їх сутність та трактування.
2. Основні завдання інтегрованого навчання, його результати.
3. Історія виникнення та розвитку інтегрованого підходу в освіті.

Тема 1.2. Різні підходи та види інтеграції в освіті.

1. Підходи до інтегрованого навчання у світі (мультидисциплінарний, міждисциплінарний, трансдисциплінарний).
2. Основні види інтегрованого навчання (внутрішньопредметна, міжпредметна).
3. Використання опорних конспектів як ефективного засобу інтегрованого навчання учнів початкової школи.

Змістовий модуль 2. Тематичний та діяльнісний підходи до інтегрованого навчання в початковій школі

Тема 2.1. Тематичне навчання – інтеграція змісту початкової освіти

1. Форми та етапи реалізації міжпредметної тематичної інтеграції.
2. Моделі інтегрованого навчання за тематичного підходу:
 - 2.1. Посидання предметного та інтегрованого навчання.
 - 2.2. Інтегроване навчання за тематичними тижнями, їх планування та організація.
 - 2.3. Інтегроване навчання за тематичними блоками.
3. Методика розробки інтегрованих уроків.
4. Методика розробки тематичних днів.
5. Лепбук як засіб інтеграції в НУШ.
6. Інтелект-карти (Карти знань) як ефективний засіб інтегрованого навчання.

Тема 2.2. Діяльнісний підхід до інтеграції навчання. Формування наскрізних умінь учнів у процесі інтегрованого навчання

1. Сутність діяльнісного підходу в інтегрованому навчання.
2. Формування наскрізних умінь у процесі діяльнісної інтеграції.
3. Формулювання цілей навчання за діяльнісної інтеграції (за таксономією Блума).
4. Способи реалізації діяльнісної інтеграції (Щоденні діяльності – ротаційні моделі «Щоденні 5» та «Щоденні 3»; «Коло вибору», «Я-речення»; способи розвитку критичного мислення та ін.)

Тема 2.3. Сучасний зарубіжний досвід впровадження інтегрованого навчання

1. Досвід впровадження комплексного навчання в школах США.
2. Впровадження інтегрованого навчання в школах Канади.
3. Інтеграція освіти у Фінляндії.
4. Інтегрований підхід в школах 3х. Європи (Німеччина, Чехія, Угорщини та ін.)

V. Завдання до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням

№ з/п	Назви модулів і тем	Зміст завдань до СРС	Форма виконання/звітності
1	Змістовий модуль 1. Мета та завдання інтеграції в освіті Тема 1.1. Сутність інтеграції в освіті. Історія її виникнення й розвитку	Дослідження питання історії розвитку інтегрованого підходу в зарубіжній та вітчизняній освіті	Письмовий аналіз

2	Тема 1.2. Різні підходи та види інтеграції в освіті.	Аналіз впровадження внутрішньопредметної інтеграції у досвіді роботи педагогів 80-90 рр. 20 ст. (П.М.Ерднієв, В.Ф.Шаталов, С.М. Лисенкова, Ш.О. Амонашвілі)	Презентації
3	Змістовий модуль 2. Тематичний та діяльнісний підходи до інтегрованого навчання в початковій школі Тема 2.1. Тематичне навчання – інтеграція змісту початкової освіти	Розробка інтегрованого уроку за заданою темою, навчальними предметами та класом	Проект уроку
		Розробка лепбука (на основі змісту початкової школи)	Творчий проект
		Розробка тематичного дня за заданою темою та класом	Проект інтегрованого дня
		Планування тематичного тижня (за заданим класом)	План тематичного тижня
4	Тема 2.2. Діяльнісний підхід до інтеграції навчання. Формування наскрізних умінь учнів у процесі інтегрованого навчання	Аналіз поняття «наскрізні вміння», проаналізувати можливості формування наскрізних умінь (згідно НУШ) на всіх уроках в початковій школі.	Письмовий аналіз
		Комплексний підхід до розвитку наскрізних умінь учнів в освітньому процесі початкової школи	Конспект
		Розробка інтелект-карти (на основі змісту початкової школи)	Творчий проект
		Розробка інтегрованого уроку з використанням способів розвитку критичного мислення учнів	Проект уроку
5	Тема 2.3. Сучасний зарубіжний досвід впровадження інтегрованого навчання	Дослідження досвіду впровадження інтегрованого навчання в інших країнах	Презентації

V. Контроль якості знань студентів

5.1. *Форми і методи поточного контролю*

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, практичні завдання.

5.2. *Форми і методи підсумкового контролю*

Залік

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

1. Бех І.Д. Інтеграція як освітня перспектива. *Початкова школа*. 2002. № 5.С.5-6.
2. Большакова І.О. Комплексне навчання у 20-х рр. ХХ ст. як джерело розвитку міжпредметної інтеграції змісту навчання другої половини ХХ ст. *Збірник наукових праць*. Випуск 18 (1–2015).
3. Большакова І.О. Міжпредметна інтеграція змісту навчання у початковій школі (Аналіз матеріалів журналів «Радянська школа» та «Початкова школа» (II пол. 60-тих – 90-ті рр. ХХ ст.)). *Педагогічний дискурс*. 2013. Вип. 15. С. 75-80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/peddysk_2013_15_18.
4. Державний стандарт початкової загальної освіти (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87). URL: <http://www.mon.gov.ua>
5. Іванчук М.Г. Технологія інтегрованого навчання в початковій школі: навчально-методичний посібник. Чернівці: Рута, 2001.
6. Іванчук М.Г. Інтегроване навчання: сутність та виховний потенціал. Чернівці, 2004. 360 с.
7. Інтегровані уроки: 1-4 класи / упорядник Т.В. Бишова. К., 2011. 111 с.
8. Інтегровані уроки в початковій школі / упор. Н.С. Вегера. Тернопіль: Ранок, 2010. 160 с.
9. Юнова О.М., Сінопальнікова Н.М. Теоретичні питання підготовки майбутніх учителів до застосування інтегрованих форм організації навчального процесу початкової школи / Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2013. № 2 (6).

10. Коваль Л.В. Сучасні навчальні технології в початковій школі: Навчально-методичний посібник. Донецьк: ТОВ «ЮГО-Восток, ЛТД», 2006. 225 с.
11. Коломієць Д.І. Реалізація міжпредметних зв'язків у навчальному процесі. *Придніпровський науковий вісник*. 1998. № 130(197). С.47-51.
12. Концепція «Нова українська школа» [Електронний ресурс]. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya>
13. Навчальні програми для початкової школи [Електронний ресурс]. URL: <http://www.mon.gov.ua>
14. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
15. Онлайн-курс для вчителів початкової школи (MON-EDERA-OSVITORIA: ST101). Модуль 3. Інтегроване навчання [Електронний ресурс]. URL: <https://www.ed-era.com>
16. Савченко О.Я. Дидактика початкової освіти: підручник. К.: Грамота, 2012. 504 с.
17. Фіцула М.М. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К., Видавничий центр «Академія». 2002. 527 с.
18. Васютіна Т.М., Коханко О.Г., Золотаренко Т.О. Методика організації занурень у початковій школі як приклад міждисциплінарної інтеграції в STREAM-освіті. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжсвізівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 34. С. 242-248.
19. Коханко О.Г. Історичні аспекти розвитку інтегрованого підходу в освіті. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 17. Теорія і практика навчання та виховання. Випуск 30: збірник наукових праць* / за науковою ред. акад. В.І. Бондаря. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019. 228 с.
20. Коханко О.Г. Формування готовності майбутніх учителів початкової школи до впровадження інтегрованого навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжсвізівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 27. Том 3. С. 152-156.

VIII. Інформація про викладача

Викладач	КОХАНКО ОКСАНА ГРИГОРІВНА
Профіль викладача на сторінці кафедри/факультету	Доцент кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки педагогічного факультету https://pf.udu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pochatkovoiosvity/vykladachi-kafedry-poip#kokhanko-oh
Електронна адреса	o.h.kokhanko@npu.edu.ua
Контактний телефон	м.т. +380635894750
Інформація про консультації	Консультації згідно визначеного графіку кафедри

IX. Організаційні вимоги з вивчення навчальної дисципліни

(політика навчальної дисципліни)

9.1. Вимоги до роботи студентів під час проведення навчальних занять з курсу (відвідування занять, етика поведінки під час занять, відпрацювання пропущених занять тощо)

Політика щодо відвідування

Під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/statut-ukrayinskoho-derzhavnoho-universytetu-imeni-mykhayla-drahomanova>) і Правил внутрішнього розпорядку УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/pravyala-vnutrishnoho-rozporiadku-udu-imeni-mykhaila-drahomnaova>) відвідують заняття відповідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки.

Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за

визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедлайнів і перескладання

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати перескладання результатів навчання курсу відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості студентами УДУ імені Михайла Драгоманова» (посилання на Положення: <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty>).

Усі завдання передбачені навчальною програмою мають бути виконані у встановлений викладачем термін.

Правила виконання завдань ОК: практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки). У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату.

Політика щодо конфліктних ситуацій

Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-vrehuliuvannia-konfliktiv-v-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.

9.2. Вимоги до академічної доброчесності студентів.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика курсу ґрунтується на засадах «Положення про академічну доброчесність в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-udu>). Викладач ознайомлює здобувача вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користуванням засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет-ресурсів зазначається використане джерело.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Х. Умови для інклюзивного вивчення освітнього компонента:

Даний курс може викладатися для людей з особливими освітніми потребами. Форми і методи інклюзивного навчання обираються з урахуванням індивідуальних потреб здобувача. Обов'язково поєднуються фронтальні, індивідуальні та групові ФОНД. Традиційні методи навчання поєднуються з інтерактивними і спеціальними (методи педагогічного супроводу та корекції, тощо).